

Po pošti prejemati:

za  
celo leto naprej 26 K—h  
pol leta " 13 "—h  
četrt " 6 " 50  
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemati:

za  
celo leto naprej 20 K—h  
pol leta " 10 "—h  
četrt " 5 "—h  
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom  
20 h na mesec.

# SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate  
sprejema upravništvo v  
Katoliški tiskarni, Kopitar-  
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,  
nefrankovana pisma ne  
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-  
niških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izveniši  
nedelje in praznike, ob  
pol 6. uri popoldne.

Štev. 114.

V Ljubljani, v petek 18. maja 1900.

Letnik XXVIII.

## Državni zbor.

Dunaj, 17. maja.

Danes je zopet poslanska zbornica »slepe miši lovila«. Ne najdem primernejšega izraza za to delovanje. Razšli smo se danes teden v trdni nadi, da diplomatije in njihovi gentje v teku tedna najdejo pot iz zagate. Vršila so se sicer v Pešti in na Dunaju pogajanja s češkimi voditelji, a kakor kaže, brez uspeha. Danes je češki klub pred sejo zopet sklenil obstrukcijo, vendar pa le od slučaja do slučaja. Z drugimi besedami: Češki poslanci le iščejo prilike, da srečno prejadrajo nevarno ožino mej Scilo in Karibdo. Kakor navadno, so radikalna češka glasila raznetila javno mnenje, s katerim morajo računati poslanci. In mej poslanci so tudi možje, ki se dičijo z radikalizmom. Češki poslanci sami niso edini mej seboj, dasi javno nastopajo solidarni. Tako se vrtime v kalejdoskopu brez jasnega načrta in programa. In zakaj? Ker ni nobene odkrito srčnosti, ne na levi ne na desni, ampak nezaupnost in tudi škodoželjnost. Nemški levičarji so zadovoljni s tem, kar so dosegli s svojo obstrukcijo, in tudi absolutizma se jim ni treba bati, ker bi le konserviral sedanji nemško centralistiški sistem. A ravno tega se nam je bati, kajti račun bi plačali v prvi vrsti Jugoslovani. Pa tudi češki narod ni še toliko utrdil svojih postojank, da bi brez škode prenesel absolutizem tudi za krajšo dobo. Niti za trenotek se ne smemo varati, da ima nemška birokracija še močne korenine v avstrijskih uradih.

V sedanjih razmerah bi bilo torej za desnico najbolje, da češki poslanci opustijo obstrukcijo ter omogočijo volitev jezikovnega odseka. Tu bi imele vse stranke priliko, da izrazijo svoje pomisleke in želje, osobito pa Jugoslovani in Rusini, da zahtevajo zakonito varstvo narodnih manjšin. Ti načrti, katere je sedaj vlada predložila, so za Čehe nevsprejemljivi. Vlada pa je omenila, da se ne upira primernim premembam. Še sicer bi v odseku imela večino ter izpremenila načrte, kakor zahteva pravičnost. Posledica bi morda bila, da bi levica pričela

obstrukcijo. V tem slučaju bi iznova dokazala, da je vlada iz njene srede nemogoča, in merodajni krogi bi bili prisiljeni računati z desnico. Češki poslanci vse to dobro vedo, a preje hočejo imeti zadoščenja za 17. oktober minolega leta. To je tečaj, na katerem se suče položaj.

Danes so skoraj do 4. ure zapisnikarji samo čitali razne interpelacije in peticije. V zbornici je bilo mirno, le za kulisami so se ves dan vršila živahna pogajanja. Kakor se čuje, utegne biti jutrizasedanje zopet pretrgano, in sicer do 6. junija. Koncem čitanja vpraša dr. Foit predsednika, ali se strinja s postopanjem podpredsednika dr. Začka, ki je danes teden zaključil sejo, ker ni bila sklepna. Dr. plem. Fuchs odgovori, da je tudi v tej točki poslovni red pomanjkljiv, ker ni bil narejen za obstrukcijo, ampak za redno parlamentarno delo. Sicer pa izjavi predsednik, da bi ne bil seje zaključil, ampak za nekaj časa pretrgal, da bi se nabralo dovolj poslancev. Po tej izjavi se prične glasovanje po imenih o peticiji iz zadnje seje. Glasovanja so se vrstila do 1/6. ure, potem predsednik pretrga sejo za pol ure. Levičarji ploskajo, češki poslanci pa živahno ugovarjajo.

### Delo v premogokopih

Prvo zakonito določbo glede dela v rudokopih imamo v Avstriji iz leta 1884. Po zakonu z dne 21. junija 1884 delo v jamah ne sme trajati nad 12 ur. Od tedaj pa se je v mnogih rudokopih udomačilo deseturno, deveturno, pa tudi osemurno delo; so pa še podjetja, pri katerih je v navadi dvanajsturno delo. Poljedelsko ministerstvo se je že nekaj let pečalo z vprašanjem, ali in kako naj bi se okrajšalo delo iz zdravstvenih in etičnih razlogov. Zaslilažalo je razne strokovnjake, enkete, delodajalce in delavce, ne da bi dospelo do definitivnih sklepov. Ko pa se je začetkom tekočega leta razširil delavski štrajk po Moravskem in Češkem in so v zbornici dežile razne interpelacije, pričel se je socijalno-politični odsek resno baviti s tem vprašanjem.

Odsek se je po daljšem posvetovanju konečno odločil za skrajšanje delavskih ur v

premogokopih. Vsled tega je bila vlada primorana, da predloži dotični načrt zakona. To je vlada danes storila. Predložila je namreč zakonski načrt, s katerim se preminja § 3. zakona z dne 21. junija 1884. Novo besedilo določa deveturno delo v premogokopih, vstevši uvoz in izvoz iz premogokopov. Izjeme so dovoljene v izrednih slučajih iz obratno-tehničnih in gospodarskih ozirov. Te izjeme morejo veljati ali za vse delavce ali le za posamezne vrste. Te izjeme more v dogovoru z delavci in delodajalci dajati v prvi instanci rudarsko glavarstvo, v drugi instanci poljedelsko ministerstvo v sporazumu z ministerstvom za notranje posle.

### Desetletni jubilej jareninskega bralnega društva.

V Jarenini, 16. maja 1900.

Živimo v dobi jubilejev, obletnic. Če se desetokrat slave jubileji malenkostnega pomena, je toliko bolj umestno in opravičeno obhajanje desetletnice obstanka vrlo pomenljivega društva ob slovenski meji. Tako desetletnico je obhajalo v nedeljo dne 13. maja kmečko bralno društvo v Jarenini. Veliko število vrlih mož in žen jareninskih, še veliko več zavednih mladeničev in pridnih deklet se je zbralo po večernicah v odločenih prostorih, ki so bili prenapolnjeni.

Društveni podpredsednik, kaplan Gomilšek, otvori slavnost s krepkim pozdravom; nato deklamuje mladenič F. S. prav izborna Gregorčičeva »Naš Narodni dom«. Slavnostno besedo spregovori sedaj društveni podpredsednik.

Kmečko bralno društvo v Jarenini je pričelo svoje delovanje z ustanovnim zborom, ki se je vršil dne 11. maja 1890. Slavnostni govor je takrat imel odvetniški koncipient dr. R. Pipuš iz Maribora, sedaj odvetnik istotam. Društvo je ustanovil takratni zašlužni jareninski kaplan Fr. Murkovič, sedaj župnik pri Sv. Barbari v Halozah. Vrlo mu je pomagal pri ustanovnem poslu narodni učitelj Svitoslav Hauptmann, ki je sedaj nadučitelj pri Sv. Križu nad Mariborom.

Skozi šest let je bil predsednik društvu kmet Leopold Zupančič, skozi zadnja štiri leta pa kmet Ivan Sekol.

Društveni razvoj in napredek sta krepko pospeševala delavna mladeniča Fr. Jančič in Al. Drorg, ki sta oskrbovala knjižnico. Kakor je razvidno iz imenika udov, je bilo v 10 letih vpisanih 242 udov; seveda vsi niso bili vedno udje. Dohodkov je imelo društvo v 10 letih 567 gl. 74 kr.; udje so prebrali v tem času 9200 knjig, največ zadnja tri leta. Knjižnica šteje sedaj blizu 800 knjig. Društvo je priredilo vsako leto nekaj veselice, slavnostij in mnogo podučnih shodov. Najimnitnejše slavnosti so bile: Slomšekova 17. febr. in cesarska slavnost 8. avg. 1895., Leonova slavnost 1. jan. 1898., in Ciril-Methodove slavnosti 1. 1897., 1898. in 1899. Za društveno čitalnico je naslikal slikar Dekleva v Mariboru l. 1895. veliko sliko Slomškovo, ki je stala 40 gl. Te zgodovinske črtice dovolj pričajo o plodonosnem delovanju našega društva v prvem desetletju njegovega obstanka.

Svoj plemeniti namen je društvo skušalo doseči s prirejanjem slavnostij in podučnih veselice pa tudi s svojo knjižnico in s časniki. Koliko dobrega je v tem oziru storilo za narodni napredek Jarenine! Sad njegovega dosedanjega delovanja je očitven: mladina naša dandanes kaj rada prebira dobre knjige in časnike. Jareninska župnija, ki ima 3000 prebivalcev, šteje sedaj 66 naročnikov »Slov. Gospodarja«; k tolíkemu razširjenju tega izvrstnega našega tednika je tudi mnogo pripomoglo bralno društvo.

Obilo je koristilo društvo jareninskim gospodarjem; marsikateri so društvene slavnosti predramile iz narodnega spanja. Največ koristi pa je društvo donosalo naši ukaželjni mladini, na kateri sloni vsa naša bodočnost. Marsikater mladenič se je prej rad pomudil v krmi ob nedeljah, sedaj pa gre v čitalnico, prebira ondi časnike, knjige pa si nese s seboj na dom. Tudi naša dekleta se v obilni meri poslužujejo društvene knjižnice.

## LISTEK.

### O Levčevem »Slovenskem pravopisu« in njega kritikah.

Spisal dr. K. Štrekelj.

Uvod.

Različnost v pisanju nekaterih besed in oblik je že davno vzbujala premnogim slovenskim pisateljem željo, da naj bi se dokončno vkrenilo in vstanovilo, kako je pisati te besede in oblike; saj je njih vedno menjavanje in mešanje tako rekoč na glas vpilo po pomočku, v katerem bi si pisavec v dvojbenih primerih izlaha poiskal sveta. Tej obče spoznani potrebi je srečno prišel v okom profesor Frančišek Levec ter izdal lani v c. kr. zalogi šolskih knjig toliko pogrešani »Slovenski pravopis.« Izza Kopitarjeve dobe je to prvi večji splošni poskus, kako bi se slovensko pravopisje spravilo v določena pravila in vstanovilo za praktično porabo. Da se je Levcu ta poskus sijajno posrečil, mora pritrditi vsak nepristranski sodnik, ki vé, da je strogo dosledna vredba sleharnega pravopisnega omahovanja — to je: na vse strani dosledno pravopisje — nekaj idealnega, česar ni dosegel niti ne doseže noben narod, noben slovničar! Kar nemogoče je, zadobiti v pravopisju popolno edinstvo vseh pisavcev; pravopisec mora biti že zadovoljen, če se njegovih načel poprime znatna večina pišočega naroda. Doseči pa se ne dá taka edinstvo zategadelj, čer se jezik sam vedno izpreminja in si niti v kratkih

dôbah ne ostaja enak ni pri posameznih osebah ni pri narodu, še manj pa v slovstvu, kjer odločajo vplivni pisatelji samosilno z vspehom svojih umotvorov.

Zato je pri vseh narodih in tako tudi pri nas še vsak poskus, da bi se pravopisje vredilo, našel vselej hud odpor. Če ni nobeno človeško delo popolno, smemo li zahtevati popolnosti od nauka, ki je mnogo bolj kakor kateri koli drugi odvisen od navade ali razvade, od večne mene, od samolastnosti, od narodne etimologije, od težnje, da to, kar smo spoznali za resnico, tudi v dejanju izkazuemo za resnico? Kedor pozna le nekoliko zgodovino jezikov, se ne bo temu čudil, ampak celo naravno se mu bo zdelo, da je tudi Levčev »Slovenski pravopis« našel nasprotnikov. Krivi so tega ne najmanj različni nazori o knjižnem jeziku. Nekateri namreč menijo, da knjižni jezik prenaša in prebavlja brez nevarnosti hrano, ki je ni vajen in mu jo oni nabirajo, kakor sraka gnezdo, »iz vseh strani slovanske zemlje svete.« Posili ga hočejo približati hrvaščini, ruščini in — svoji slovanski, ter pozabljajo, da je naš jezik namenjen v medsebojno porazumevanje najprej nam samim in ne drugim. Poravnati skušajo ti »jezikoslovci« razločke, ki sta jih našemu jeziku vdarila čas in kraj, in hkratu ne pomišljajo, da je tudi to, kar sami vcepljajo in uvajajo, morda ravno tako malo slovansko, kakor naši »knjižni grehi.« Vsa drugačna pa so načela, ki se jih je držal v svojem delu Levec. Večinoma se strinjajo z načeli, katera so vodila profesorja Pletersnika ob spisovanju slovensko-nemškega slovarja, samo da je Levec opustil naglasna in druga dijakritična znamenja

Pletersnikovega dela, ker jih v praktični pisavi lehkó pogrešamo. Pletersnik sam je svoja načela posnel deloma iz raznih spisov patra Stanislava Škrabca. Ta najodličnejši naš jezikoslovec zastopa mnenje, da se mora knjižni jezik, ki je vendar produkt zgodovinskega razvoja, tudi nadalje razvijati na stališču, iz katerega je vzrastel in na katerem se je manj ali bolj čvrsto že razvijal do današnjega dne. To stališče pa je jezik protestantovskih pisateljev 16. stoletja, narečje dolensko. Seveda ne smemo popolnoma izključevati drugih narečij, iz katerih je posneti, kar imajo dobrega in lepega, zlasti v besedah; v poglavitnih stvarih pak, posebno v oblikah, se je ravnati po dolensščini, ki je in ostane podstava knjižnemu jeziku. Da tudi Škrabec pripušča vpliv narečij in ne stoji samo »na ribniškem stališču«, kakor se mu včasih očita, je dovolj razvidno iz teh le njegovih besed: »Kaj naj bo merodajno za knjižni jezik? Kako naj izbiramo? Jaz bi odgovoril, da blizu tako-le: Kar je od začetka našega slovstva, t. j. od 16. stoletja pado zdaj povsod, t. j. v vseh glavnih narečjih v navadi, to je pred vsem drugim, kar se ne more in se ne sme spreminjati, dokler naša slovenščina ostane, kar je, poseben slavenski jezik. Kjer pa gredó narečja razna pota, mislim, da se bomo po pravici držali tistega, ki je dosledniše ohranilo, kar imamo skupnega s staro slovenščino ali hervaščino, samo da pri tem seveda ne moremo iti tako daleč, da bi vvajali glasove, ki jih pri nas večina več ne poznaš.« (Cvetje XVII. teč., 7. zv., str. 3.).

(Dalje prih.)



Kot zavetišče naše mladine je tedaj bralno društvo neprecenljivega pomena za Jarenino. Bilo je prvo narodno društvo pri nas. Zato je postalo zibelka narodnega preporoda Jarenine, je pa tudi zibelka vseh drugih naših narodnih društev. Daj Bog, da bi zaslužno društvo še desetletja in desetletja širilo med jareninskimi Slovenci pravo krščansko omiko ter v njihovih srcih vzbujalo gorečo ljubezen do vere in do domovine!

S to željo je sklenil podpredsednik svoj govor in ves zbor mu je navdušeno pritrdil.

Nato so še eden mladenič in dve deklici prav spretno deklamovali pesmi »Dedova knjiga«, »Skopuh« in »Zapuščena ribica«.

Naposled še podpredsednik prečita pozdrave zunanjih prijateljev društva. Spominjali so se v navdušenih pismih desetletnice društva njegov ustanovitelj župnik Murkovič, prvi društveni slavnostni govornik odvetnik dr. Pipuš in prvi častni član društva in njegov veliki podpornik, ptujski prošt Jož Flek, bivši dekan jareninski. Slednji je društvu ob desetletnici poklonil čitalnici podoba 6 jareninskih dekanov, ki so v Jarenini delovali od l. 1835 naprej, ter še 10 gld. v spomin desetletnega društvenega obstanka. Seveda so ti pozdravi povzročili veliko veselje, vzlasti še tudi plemeniti dar društvenega častnega člana. Slava vrlim prijateljem in podpornikom našega društva!

Po končanem vspredu se je imela tu kajšnja kmetijska zadruha podučni shod, na katerem sta govorila potovalna učitelja Belé in Kač.

Priprosto sicer, brez zunanjega sijaja, pa vendar dostojno smo proslavili desetletni obstanek prevažnega obmejnega društva, ki naj tudi v bodoče ne omahne v plemenitem delu za versko-narodni napredek jareninskih Slovencev.

K sklepu še nekaj besedij. Bralna društva so za naše kmečko ljudstvo in njegov duševni napredek prevelikega pomena. Imamo jih na Štajerskem že lepo število, nova pa se še vedno ustanovljajo. Kakor je v jednem oziru ta napredek vesel, žali človeka v drugem oziru nedelavnost in zaspanost mnogih bralnih društev. Ustanovi se kmalu kako društvo, toda s tem še ljudstvu ni nič pomagano. Društvu je treba vedno delovati v korist narodovo, sicer je njegova ustanovitev brez pomena. Treba je društvu v to svrhu delavnega voditelja, vsečega knjižničarja in marljivega denarničarja, treba je društvu večje knjižnice in obilo dobrih katoliških časnikov, potem pa bodo gotovo lepi uspehi. V mnogih takih društvih ni pravega življenja. Ena veselica, morda celo s plesom ali s kako čestokrat za naše ljudstvo neprimerno glediščno igro, to je vse, kar društvo ponudi čez leto svojim udom. So celo bralna društva, ki še knjižnice nimajo.

Če si društvo pridobi sobo za čitalnico v privatni poštini hiši, tedaj je s tem pridobilo zelo veliko. Kjer pa so čitalnice v gostilnicah, tam redno povsod zaspi društvo. Pri nas na Štajerskem skoraj povsod v slogi sodelujeta pri bralnih društvih duhovščina in učiteljstvo. Duhovniku je celo sveta dolžnost, da sodeluje pri bralnem društvu, kajti kot duhovni pastir ima pazljiveje oko na mnogoterosti, o katerih si posvetnjaki ne lomijo glav, pa vendar lahko veliko škodujejo ugledu društva pa tudi udom. Posebno pri izbiri knjig in časnikov bodi dušnih pastirjev beseda odločilna. Tako se ne bodo za kmečko ljudstvo nikjer naročili v teh društvih časniki ali knjige slovenske, ki hočejo vzeti ljudstvu našemu najdražjo svetinjo, sv. vero, mu pokvariti narodno mišljenje ter ga pripeljati v tabor grobokopov slovenske narodnosti. Zato, duhovniki slovenski, ne branite se plemenitega dela v naših bralnih društvih!

Seveda se naj bralna društva preosnavljajo primerno današnjim terjatvam in potrebam. Njih veselice naj ne bodo samo izključno zabavne, temveč pred vsem podučne, navdušujoče. Bralna društva naj se ozirajo na današnji krščansko-socijalni tok, naj po svojih močeh tudi ljudstvo pripravljajo za izboljšanje slabih narodno-gospodarskih odnosov. Dalo bi se o tem še veliko pisati. Eno bi bilo posebno važno za te vrste društev, namreč: Zveza, ko že imajo vsa druga društva svoje zveze. Sicer bi ne bilo treba ustanovljati nove »Zveze«,

ko že obstoji v Ljubljani »Slov. krščansko-socijalna zveza«. Ta naj pod svoje okrilje vsprejme tudi naša bralna društva, ki delujejo na krščanski podlagi. »Zveza« bi pa po tem skrbela za primerno preosnovo in oživljenje vseh bralnih društev, kar bi gotovo bilo velikega pomena za naše kmečko ljudstvo. Na delo v ta namen!

V letu Slomškove rojstne stoletnice bi bila izvršitev te misli gotovo prav posebno umestna.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 18. maja.

**Vlada in obstrukcija.** Napram sedanjim razmeram o avstrijskem parlamentu je Koerberjeva vlada skoro popolno brez vse moči. Ustavnim parlamentarnim potom se ne bodo z lepa zboljšale neznosne razmere. Saj je bil še tedaj zaman vsak poskus, ko so imeli vodstvo situacije v rokah samo gotovi nemški kričači, za katerimi je stal seveda s poslanci vred ves radikalni tabor. Sedaj so pričeli obstrukcijo še Mladočehi, ki imajo mej volilci istotako močno zaslombo. V obeh taborih je toraj vse skrajno napeto in vlada se ne sme ganiti niti na levo niti na desno. Ustavna parlamentarna rešitev iz te zmede je po sodbi raznih politikov sedaj skoro popolno nemogoča in je zaman vsak Koerberjev poskus. In v teh razmerah svetuje neki nad strankama stoječ in objektivno sodeč parlamentarec v včerajšnjem uvodniku dunajske »Reichswehr«, naj vlada potom cesarske naredbe uveljavi sedaj predloženi jezikovni načrt za Češko in Moravsko, in ker niti sedanja niti poznejša poslanska zbornica ne bo izvedla spremembe poslovnega reda, je najbolje, da tudi za to poskrbi vlada sama s pomočjo § 14. Seveda bi morala poprej odgoditi sedanje zasedanje ali pa razpustiti parlament. Ako meni objektivno sodeči parlamentarec, da se bodo na ta način radikalno zboljšale razmere v parlamentu, se zelo moti. Niti Cehi niti Nemci si ne bodo dali zamisliti ust, dokler jim vlada ne ustreže.

**Obstrukcija se nadaljuje.** Včerajšnja seja poslanske zbornice je bila zopet zelo »plodonosna«. Od enajste do 7 ure zvečer je trajala seja in vendar ni prišlo do dnevnega reda. Do četrte ure so brali zapisnikarji dole predloge, interpelacije, zakonske osnove in drugo, potem so se pa pričela imenska glasovanja in zaključnja in prekinjenja seje. Do besede sta prišla samo poljedelski in finančni minister, ki sta predložila jezikovna načrta. Tako se je toraj »delalo« za blagor ljudstva. Jutri bo menda bolje, vsaj listi poročajo, da Mladočehi jutri ne bodo ugovarjali razpravi o obrtni noveli. Ako tudi danes ne pojde, poskusili bodo še jutri, potem pride pa zopet delegacijski teden, v katerem si bodo možje lahko oddahnili od napornega »dela«.

**Z govorom posl. Jaworskega** povodom otvoritve zasedanja avstrijske delegacije je večina poljskih listov zelo nezadovoljna. »Glos Narodu« vprašuje mej drugim, kdo je pooblastil viteza Jaworskega, da se je v ime narodov priklanjal maliku nemške sile in pel slavospeve na čast alijanci z Nemčijo? Slovani, posebno pa Poljaki še niso padli tako globoko, da bi se uklanjali pred svojim najnevarnejšim zatiralcem. List protestuje proti taki politiki, ki škoduje ugledu poljskega naroda. — »Gazeta Narodova« pravi, da vitez Jaworski ni govoril kot Poljak in tudi ne kot vodja parlamentarne avtonomistične večine, marveč le kot predsednik avstrijske delegacije. — Te besede pač ne smejo veljati samo vitezu Jaworskemu, marveč večini članov poljskega kluba.

**Afera atašeja barona Giesla** je sedaj definitivno rešena. Kakor se oficijelno poroča, je bil mož namenjen na učno potovanje v Armenijo ter je prosil tem povodom potrebnega potnega lista, kakor vsak drugi popotnik. Pri znani naglosti turških uradov pa seveda naš baron ni dobil pravočasno potnega lista, vključ temu je odpotoval in naročil, naj se mu doloži v Trapezunt. Toda atašej bi bil imel velike sitnosti s turškimi oblastvi pri vkrcanju na ladijo, ker se strogo revidirajo listine in prtljaga. Da se temu izogne, stopil je Giesl na vojno ladijo »Taurus«, ki je izvzeta teh določb, ter

se prosto odpeljal do lloydovega parnika »Aurore«, ki ga je odvedel dalje. Oficijelno se tudi naglašja, da mu pri tem ni nasprotovale ne Turčija in ne Rusija, katere poslanik mu je dal prav topla priporočila pisma za na pot. O kakem odločnem posredovanju avstro-ogerskega poslanika pri turški vladi toraj ne more biti govora, ker v to ni dal nihče najmanjšega povoda.

**Splošne parlamentarne volitve v Italiji** se vrše po poročilih baje dobro informiranih listov vsekako še v mesecu juniju po sedanjih volilskih imenikih, ki so veljavni le še do 1. julija. Kakor sedaj stvari stoje, meni vlada, da bo z novimi volitvami precej na boljsem. Seveda je to le njeno mnenje, opozicijske stranke pa sodijo drugače.

**Bursko odposlanstvo v Ameriki.** Mej brzozavnimi poročili smo včeraj javili, da so 15. t. m. burski odposlanci srečno dospeli na severo-ameriška tla in bili v New-Jorku navdušeno vsprejeti. Za njih vsprejem se je sostavil poseben odbor, ki bo poskrbel, da bode deputacija vsprejeta na merodajnem mestu in se jim izpolni želja, ki jih je dovedla v Ameriko. Že večkrat se je pokazalo, da je ameriško prebivalstvo po veliki večini vneto za bursko stvar in da bo, kakor stvari sedaj stoje, prodr pri prihodnjih volitvah za predsednika le oni kandidat, ki simpatuje z zatiranim prebivalstvom južnoafriških republik. V poslanski in senatski zbornici imajo te vrste politiki večino in je toraj umevno, da so bili odposlanci pri dohodu na ameriška tla vse drugače sprejeti, kakor pri sorodnih jim Nemcih, kjer oficijelni krogi ničesar niso hoteli čuti o njih dohodu na evropska tla. Seveda je tudi v severo-ameriških oficijelnih krogih precej mrzrote nasproti burski deputaciji, ker se Mac Kinley kolikor toliko boji oholih Angležev, vendar se pa ne upa te mrzrote kazati javno, dobro vedoč, da je njegova predsedniška čast odvisna od Amerikanov in ne od Angležev. Vseled tega je tudi sklenil ministerski svet, da vsprejme bursko deputacijo kakor druge diplomate in sprejme od nje poverilna pisma, ako jih nosi seboj. Meni pa, da mu bo pri tem zelo olajšano postopanje, ker deputacija neki nima nobenih te vrste papirjev. Seveda s tem ne bo vse opravljeno in načelnik deputacije goji najboljše nade.

## Dopisi.

**Iz Doba pri Ljubljani.** Dne 10. majnika točno ob 4. uri vžradostil nas je naš ljubljani vladika s svojim prihodom na birmo. Žal, da je deževno vreme onemogočilo slovesnejši vsprejem, katerega se je zlasti šolska mladina veselila. A vključ ploh so se peljali vendar Presvitlu do farne meje — do bistriškega mostu — nasproti gosp. župnik, štirje domači župani z odborniki in več drugih mož. Po svetem blagoslovu v cerkvi hiteli smo v šolo. Tu še le je šolska mladina pozdravila Presvitlega in mu v znak spoštovanja in hvaležnosti podarila krasen šopek svežih vrtnic. Po kratki večerji je Presvitlu na čast priredila domača požarna hramba podoknico z godbo in bakljado. Drugi dan zjutraj od tri četrt na 5. do tri četrt na 9. je goreči nadpastir marljivo spovedoval. Po slovesnem vходу ob 9. uri in sveti maši, pri kateri je bilo navzočih dvajset gospodov duhovnikov in natlačeno polno domačih vernikov, je Presvitli vnel vernike k čiščenju presvetega Srca Jezusovega, Matere Božje in sploh k vernemu življenju.

Pohvalno je tudi priznal vneto in trud gospoda župnika in faranov za vsa obilna dela in popravila po potresu pri cerkvi in cerkvenih poslopijih. — In res se lahko vsak prepriča, da je po potresu v Dobu skoro vse prenovljeno, večinoma novo, ne da bi župljani pri tem kaj znatno trpeli: V cerkvi nov lepi renes. veliki altar, sicer bogato pozlačen in polihromovan, a vendar strogo v cerkvenem duhu in elegantno izdelan, nova prižnica, (altar in prižnica sta delo domačina g. A. Rovška iz Ljubljane); krasna v ognju pozlačena tabernakljeva vratca delo g. Kregarja in slike delo g. Jebačina; potem nov tlak, nove orglje, novo župnišče in gospodarska poslopja, — vse zasluži priznanje in pohvalo.

Popoldne ob polu treh se je Presvitlu odpeljal na 20 minut oddaljeno graščino Krumperk, kjer je v prenovljeni domači kapeli podelil zakrament sv. birmo dvema hčer-kama barona Rechbacha in pa 16 drugim birmancem, katerim sta bila botra g. baron in njegova gospa soproga.

Ob četrty uri nas je Presvitli zapustil in se odpeljal na bližnjo Goričico. Videlo se je in presvitli nadpastir naj bo prepričan, da si je pridobil srca vseh, in zastoj bi se trudili Njegovi nasprotniki, udanost, ljubezen, zvestost izrjavati iz src hvaležnih župljanov dobskih!

**Iz Št. Jurija pri Kranju.** Pretečeni teden smo imeli pri nas sv. misijon, katerega so vodili č. oo. frančiškani Kasijan Zemljak, Engelbert Pollak in Avguštin Čampa. Da so imenovani misijonarji v resnici izborni govorniki, pričala je pri vsakej propovedi natlačeno polna župnijska cerkev sv. Jurija. V spovednici pa so prav pridno pomagali č. gg. sosedje, saj je bilo nad tri tisoč obhajancev. Sveti čas duhovnega prenovljenja smo zaključili v nedeljo dne 14. t. m. s slovesnim obhodom z Najsvetajšim.

Vodil ga je ob obilni udeležbi pobožnega ljudstva preč. g. duh. svetnik župnik predoseljski. Slovesnost ste poveljali s svojo udeležbo vrli požarni brambi iz Št. Jurija in Vogelj. Gg. misijonarje pa še enkrat na tem mestu zahvaljujemo za trud, ki so ga imeli z nami in za seme božje besede, katero so sejali v naša srca; Bog jim bodi plačnik.

Izredne hvaležnosti svojih župljanov pa naj si bo svest naš preč. g. župnik Anton Kukelj, ki nam je v primeroma kratki dobi svojega gorečega pastirovanja med nami že dvakrat priredil »srečni in zlati čas sv. misijona«, ob katerem je brez dvoma nebeški Oče obakrat delil obilne milosti s svojega večnega trona.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. maja.

**Dopolnilne volitve v ljubljanski občinski svet.** Danes je volil prvi razred, ki ima 626 volilcev. Dobili so dosednji občinski svetniki Gogola 166, Velkavrh 166, Žužek 165, dr. Stare 149 glasov. Na novo je izvoljen Jan. Dejak, posestnik Auerjeve pivovarne, s 162 glasovi. Po 1 glas sta dobila Avgust Erzin in dr. Kušar. Poleg tega sta dobila še Bahovec Jcs. 1 glas in Seemann A. 1 glas.

**K svetovnej razstavi v Pariz** je nameraval posebni odbor prirediti skupno popotovanje Slovencev. Zaradi pičlega števila zglašencev, zlasti pa, ker ni bilo mogoče vdeležencev glede časa in bivanja v Parizu zediniti, je odbor s svojim delovanjem prenehal. Skupno popotovanje v Pariz prireja tvrdka Topič v Pragi. Za osemndnevno bivanje v Parizu, vožnjo v II. razredu in vso hrano se zahteva 230 gld. in za 14 dnevno bivanje 325 gld. — Natančneje sporočilo podaja tvrdka sama pod naslovom: Administracijske splošne vyprav na vystavu v Parizi 1900 (Knihkupectvi F. Topiče) Praha, Ferdinandova třída 9.

**Štajerske novice.** V Ptuj se je z ministerskim odlokom opustilo jedno notarsko mesto. — V Celju je umrl Friderik Mahes, posestnik hotela »Erzherzog Johann«. — V Slivnici pri Mariboru zidajo novo šolo. Komaj so postavili glavne stene, že so slivniški Slovenci naredili na šolo napis: »Volkschule!« — V nedeljo bodo pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah ustanovili mlekarnico in Raifaisenovo posojilnico. — V Iki si krepe zdravje trije duhovniki lavantinske škofije: kapelan A. Drofenik, župnik Franc Brglez in dekan Jernej Voh. — V mariborskem »Narodnem domu« je odslej preskrbljeno tudi za prenočišča.

**Obol el** je precej hudo ljubljanski mestni katehet gospod Rok Merčun, ki biva sedaj v Leonišču. Priporoča se prijateljem v memento.

**Nesreča na Savi pri Jesenicah.** O tej nesreči smo prejeli še nastopno poročilo: V soboto popoldne sta strla v tovarni na Savi železnična vagona s svojimi »pu-farji« tovar. delavca Franceta Hebrle iz Sorrice. Izdihnil je v nekoliko minutah. Delal je v tovarni od 1. maja in ne le 4 dni, kakor se je nekje trdilo vedoma in namenoma. Kdo je vzrok tej nesreči, ne moremo reči



kar naravnost, gotovo pa pomanjkljivo nadzorstvo in nepaznost. Sploh je pa najbolj nepredvidno delavce novice puščati k tako nevarnemu delu. Zapustil je ženo in dvoje nedoraslih otrok. Da bi imela uboga vdova zastopnika, ki bi se potegnil za dostojno odškodnino, kakor so nam znani slični slučaji iz Gradca, Prage, Plzna! Pa kaj mi slovenski delavci smo v tem oziru še daleč za drugimi, ki imajo za take slučaje društvenega advokata brezplačno na razpolago. Kapitalisti in birokracija pa itak neradi pogledajo na tako nizka bitja, kakor smo delavci. G. Lukman, pokažite vzlasti v tem slučaju »ljubezen do bližnjega«, kakor ste govorili v deželnem zboru.

**Skušnje učiteljske sposobnosti** so naredili v Kopru: Albina Gerželj, učiteljica v Telminu, Josip Sorè, učitelj na Žagi pri Bovecu, Fran Murnik, učitelj na Vrnem pri Kobariču, Grad N., učitelj pri Vipavi, Bruno Jurinčič iz hrvatskega jezika in gospica Lucija Lerica. Iz slovenskega in hrvatskega jezika Ljubica Šepič, učiteljica v Hrušici. Iz hrvatskega kakor učni jezik Emil Pakiž, učitelj v Radiku in A. Medvedič iz italijanskega jezika.

**Iz Zagorja ob Savi.** Podučno predavanje je imel preteklo nedeljo pri nas g. dr. E. Kramar, vodja kemijskega preskuševališča iz Ljubljane. Kljub neugodnemu vremenu se ni bal pota in tudi precej ukažljivih kmečkih mož se je zbralo k lepemu predavanju. Z velikim zanimanjem smo sledili res praktičnemu poduku. »Kakoršna setev, taka žetev«, je utemeljeval g. doktor in kazal, kako je vse na semenu ležeče, koliko na semenu zavrže kmetovalec, ker gleda na ceno seme, in ne na kakovost. S povekševainim steklom smo se le videli, kako sleparijo pri semenih. Le en glas je bil med navzočimi: Škoda da vsled dežja niso mogli kmetje iz okolice priti. In eno željo smo imeli, da bi g. doktor še prišel v poletju v lepem vremenu v Dolino, kjer bi se zbrali še v veliko večjem številu. Da so možje res razumeli in se zanimali, kazali so posebno s tem, da so ob koncu kar silili z vprašanji na dan. — Zadnjič je »Slovenec« omenjal, da hočejo pri nas sezidati »Narodni Dom«. Čas bi že bil, saj so že pred dvema letoma lovili krone in goldinarje po vsej okolici. Toda imeti ga hočejo tisti, ki sami več ne vedo, kaj »hočejo«. Ne bomo ravno trdili, da bi ne mogli zidati, saj imajo posojilnico; toda vprašanje je, kdo ga bo obiskaval. Mi jim svetujemo, naj tudi v tem oziru sklenejo zvezo z mokači, ker brez teh so — ničle.

**Škofijsko zborovanje** sklicuje lavantinski knezoškof za dne 4., 5. in 6. sept. v Maribor.

**† Dekan monsignor Jožef Fric.** Po dolgem bolehanju je izdihnil dne 9. t. m. zjutraj v bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu svojo dušo šmohorski gosp. dekan Jožef Fric, papežev častni komornik, kn. šk. konz. svetovalec itd. 18 let je pokojnik služil v Šmohoru, prej pa kot kaplan v Spodnjem Dravogradu v Pliberku, ter dolga leta kot provizor v Žrelec. Porodil se je dne 7. marca 1839 v Medborovnici, v mašnika je bil posvečen dne 31. julija 1864. Pokojnik je bil jako ljubeznivega in blagega značaja ter zelo dobrotljiv. Zadnja leta je hudo in mnogo bolehal in večkrat je moral iskati zdravja po raznih kopališčih. Ko se je bolezen shujšala, je šel k usmiljenim bratom v Št. Vid ob Glini, kjer je našel jako skrbno postrežbo, a zdravja ne več. Voljno in udan v božjo voljo je trpel in prenašal hude bolečine. Gotovo mu je Bog sedaj bogat plačnik za to! — Pogreb je bil v petek dne 11. maja v Št. Vidu. Sprevod je vodil tamošnji g. dekan Leks, ki je spregovoril tudi ob odpriem grobu nekaj besedij pokojniku v slovo. Nad 25 duhovnikov od blizu in daleč, zastopstva občine, krajnega šolskega sveta itd., sorodniki in več došlih prijateljev je spremljalo pokojnika k zadnjemu počitku. Svetila mu večna luč!

**Iz celovške škofije.** Č. g. Janez Koschinek, župnik v Gnezavi, je postal župnik pri sv. Valburgi in č. g. Jožef Lasnig, župnik v Št. Petru v Kačtalu, župnik v Molebühl. — Na sv. Višarje gredo letos č. gg.: Fr. Meško, kaplan v Škocijanu (zakristan), Janez Šnedic, kaplan v Spod. Dravogradu in o. Laetus Kováč, frančiškan

v Beljaku. — Za administratorja dekanije Šmohor je imenovan č. g. K. Kalt, župnik v Vižbriah. — Č. g. J. Schiwitz, kaplan v Šmohoru, je imenovan za provizorja ravno tam. — Župnija Šmohor je razpisana do 23. junija t. l. — Cecilijino društvo krške škofije ima na binkoštni torek shod v Celovcu.

**Koroške novice.** Cesar je dal požarni brambi za Mlinarče-Dicoves 200 K podpore. — Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku je dobilo novo krasno palačo, ki se je slovesno blagoslovila in otvorila dne 30. aprila. — 36letni železniški sprevodnik J. Robač v Beljaku se je dne 7. maja sam utopil v Dravi. Bilo se mu je zmešalo. Trupla niso našli. — Gospod Valentin Raunig, učitelj v Št. Štefanu, je prestavljen za nadučitelja v Melviče. Za Št. Štefan izpraznjeno učiteljsko mesto je razpisano do 22. maja. Znanje slovenščine se ne zahteva! Ali slavni c. kr. okrajni šolski svet v Šmohoru ne ve, da v Št. Štefanu še prebivajo Slovenci, da tamošnje šolo obiskujejo slovenski otroci? Ali se nam mora vedno meriti s krivično mero! — Pri novačenju v Šmohoru so potrdili 86 novincev. — V Blačah bodo zidali novo šolo. — Cesar je imenoval finančnega ravnatelja v Lincu, pl. Glomerja, za finančnega ravnatelja v Celovcu. — Cesar je podelil vodji godbenega društva v Celovcu, J. Reiterju, zlati zaslužni križec. — Dne 9. t. m. je v Celovcu v svojem uradu nanaglooma umrl deželni inženir R. Zemanek. Svoj čas vodil je stavbena dela pri Franc-Jozefovi cesti ob vrbskem jezeru. — Cesar ni potrdil lovske postave, kakor jo je sklenil lani koroški deželni zbor, in sicer iz »deželnih in formalnih vzrokov«. To zopet kaže, kako »premišljeno« delajo postavodajalci deželnega zbora.

**Iz ljubljanske okolice.** Dva v »Slovincu« št. 110. navedena slučaja me napotita, da napišem nekatere opazke. Dunajski dopisnik daje v imenovani številki katoliškim vseučiliščnikom svet, naj bi opustili burševske običaje, ter odložili burševske čepice, češ, s tem bi se izognili mnogim nepotrebnim neprijetnostim, če ne hujskim posledicam. Tudi našim kmečkim fantom se mora svetovati, naj bi že enkrat opustili stare vkoreninjene razvade, iz katerih izvira toliko zla, toliko sramote za občine in usodnih posledic za marsikoga. — Sem spada v isti številki naveden slučaj iz Šiške, kjer so fantje zahtevali od ženina 45 gld. Menda se ta navada nahaja povsod po Kranjskem, posebno pa fantje v ljubljanski okolici stavijo prav predrzne zahteve. Ta običaj je javno nasilstvo, občutna škoda za ženina, kateri ima že itak nebroj stroškov. Denar, katerega fantje dobijo, zapravijo v pijanosti; pogosto nastanejo iz tega pretepi in uboiji, surovost se pospešuje. Vse slabe nasledke za mladino ima tudi »sprejemanje« (krst) med fante. Fant določene starosti mora dati za pijačo, da sme med nje; popiva se celo noč. Če bi se kdo branil plačati, nagajajo mu in ga preganjajo tako dolgo, da se vda. Navadno je tak mladenič zgubljen; prav ta grda razvada je vzrok, da je surovost tako splošna. Vsa opominovanja od strani dušnih pastirjev ne koristijo mnogo; tudi kongregacije za mladeniče ne odpravijo pri splošnem terorizmu teh razvad. Tu bi morala gosposka ostreje postopati in strogo prepovedati te nerednosti. Županstva, občinski možje imajo priliko z odločnostjo zabranjevati take slabe, mladini tako škodljive prilžnosti.

**Socijalni demokratje in židi.** S slastjo poroča graški »Arbeiterwille« o dveh obsodbah graških trgovcev, ki sta prišla v nasprotje s kazenskimi zakonom. Meščanski listi so povsem zamolčali, da je bil graški podžupan I. Selbacher, trgovec z jestvinami, kaznovan, ker je olje ponarejal, in J. Schwab, veletržec, ker je neko branjevko sleparil; in »Arbeiterwille« se o ti priliki zgraža o toliki moralni propalosti meščanske preše. No, stvar bi bila dobra, ko bi le bili soc. dem. v tem oziru sami kaj boljši od meščanskih strank. Znano je, kako trdovratno molči »Arbeiterwille«, ko obsodijo radi sleparije kakega rudečkarja ali žida. V Gradcu se je vršila zadnje dni obravnava mej židom Gustavom Stierom in čevljarским mojstrom I. Kickmeierom. Kickmeier je namreč v svoji izloži razstavil par raztrganih čevljev, ki jih je neka služkinja kupila pri Stieru za

1 kron in osem dni nosila, ki so se pa v tem času popolnoma raztrgali. Poleg čevljev in njih zgodovine obesil je še Kickmeier Stierove reklamne listke o izredni kakovosti svojega blaga. Radi tega je Stier vložil tožbo proti Kickmeieru. V razpravi se je dognalo, da niso čevlji vredni niti 2 kroni, ker so iz umetnega, ponarejenega blaga, in Kickmeier je bil oproščen. Stvar je pa tudi drž. pravdnika tako zanimala, da je začel preiskavo proti židovskemu trgovcu s čevlji iz Karlovih varov. O ti. zlasti za delavce in obrtnike zanimivi razpravi pa molči »Arbeiterwille«, ker mu je urednik žid dr. Schacherl, ker mu židovski trgovci dobro plačujejo inserate za svoje »šund« blago, ker so židje vneti in požrtovalni privrženci rdeče internacionale.

**Dva morilca obsojena na smrt.** V Gorici sta stala pred porotniki Ivan Sfiligoj iz Fojane in Ant. Battistuta iz Krminia. Umorila sta v hiši Battistuta Ivana Bedo ter ga tako razmesarila, da ga skoro ni bilo mogoče spoznati. Pila sta z njim prej v Krminu in Meraru. Mrtvega Bedo so dobili v bližini Battistutove hiše, a sled krvi je vodil v hišo. Battistuta je dejal, da sta se Beda in Sfiligoj pri njem sporekla in potem odšla. Sfiligoja so aretovali na njegovem domu, ko je imel še vse krvave roke. Pri obravnavi sta se izgovarjala, da sta bila pijana. Obsojena sta bila na smrt na vislicah. Mati Sfiligojeva se je pri razglasitvi obsodbe zgrudila nezavestna.

**Ljubljanske novice.** Iz Ljubljane pobrisal jo je Ivan Filipič, računski natakar znane Borštnikove. Ljudje govore, da je šel za njo v Ameriko. Nekdaj tako dobro obiskani hram v Slonovih ulicah stoji sedaj zaprt in osamljen. — Ponesrečila sta se: Tesarskega vajenca pri g. Zakotniku Ant. Hlebsa je prišla pila in ga opasno poškodovala na levi roki. Zavreti vosek je plusnil v obraz in na roki Vladimiru Juvandiču, svečarskemu pomočniku pri O. D. ter ga zelo opeknel. — Splašila sta se včeraj na Tržaški cesti dva konja, last posestnika Pirca z Viča. Pri domu sta se zaletela v zid s tako močjo, da si je jeden zlomil hrbet. — Kaj se je primerilo v pijanosti Jankovičevemu hlapcu, pripovedovali so si danes ljudje po trgu. Matevž Bergant je hlapec pri Jankoviču. Pri Blumauerju se je božje kapljice tako napil, da so ga komaj noge nesle. Mož se je težko kobacal proti domu in prav všeč mu je bilo, da mu je prišel na pomoč nek drug hlapec, kateri ga je prijazno izpraševal in konečno spremil celo na hlev. Tu je Matevža spravil spat, za »lon« je pa previziral njegove hlače, v katerih pa ni našel solda, ker je Matevž že vse prej zapil. Vzel je zato Matevžu srebrno žepno uro. Policiji je Matevž tatinskega Samaritana opisal ter ga je policija zasledila v osebi Martina Kralja. — Samomorilka, o kateri smo včeraj poročali, da se je zastrupila v hotelu »Pri slonu«, je že mej vožnjo v Ljubljano pripovedovala nekemu potniku, da je neutešljiva radi smrti svojega otroka in da bodo žalostne rodbinske razmere njena smrt. Po izjavi dotičnega potnika je samomorilka hči nekega generala in je po smrti svojega prvega moža, ki je bil častnik, omožila se z nekim trgovcem v Trstu. Na mizi je pustila 30 kron za sobo in za pogreb in listek z naročilom, naj pošljejo nje stvari na Vilmo Heurak v Trstu, Via Lazzareso vecchio številka 4. Določila je, da mora slika nje umrle hčere ž njo v grob. Mož samomorilke živi v Lincu, sestra pa v Trstu. Njeno pripovedovanje, da je hči nekega generala in da je imela prej generala za moža, ni resnično in je izviralo že iz mračnega duha. Pravo njeno ime je Ernestina Unterwalder. — V jarek prebrnili so se konji Cuzak Ivana na Tržaški cesti. — Mestni električni železnici nagaja gospod Friedrich, gostilničar na Mestnem trgu. Navaja razne vzroke, vsled katerih ga bi železnica ovirala v njegovem poslovanju in bi niti sodov ne mogel izvažati. Zato se še ni pričelo z zgradbo.

**Pred novomeškimi porotniki** sta bila obsojena trgovec Martin Zajc iz Št. Jerneja na 2 leti ječe in njegova žena Marija na 6 mesecev ječe radi goljufije. Zajc je, ko je bil že pasiven, trgovino odstopil svoji pastorki in prodal nekaj zemljišča, da bi prišel tako do denarja.

**Poročil** se je v Žužemberku g. dr. Andrej Kuhar, tamošnji notar, z gospodično Berto pl. Dobner.

**Občni zbor društva sv. Cirila in Metoda za Istro** bode 31. maja v Opatiji. **Delavska stavka v Vevčah.** Delavci papirne tovarne v Vevčah, katerih je nad 800, so ustavili delo dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne. Danes 18. t. m. ob 8. uri so imeli delavci shod pred tovarno, da izrečejo želje. Nadejamo se, da se dogovor mej tovarno in delavci kmalu in mirnim potom dožene.

**Resnična dogodba iz Celja.** Celjski policaj čaka po službenih opravkih na kolo-dvoru sekundarnega vlaka. Od perona sem pride potnik, ki se »varnostnemu organu« zdi sumljiv; stopi torej k njemu in ga seveda nemški vpraša: »Kako se pišete?« — Potnik: »Marš!« — Policaj: »Govorite z menoj dostojno! Kako se pišete?« — Potnik: »Marš!« — Policaj: »V imenu postave Vas zaprem!« in odpeljal ga je. Drugo jutro je raport pri uradnem predstojniku. Le ta vpraša nesrečnega arestanta: »Zakaj ste se nedostojno vedli proti policaju in ga nagnali z »marš?« — Nasemu potniku se je še le sedaj zasvetilo in je odgovoril: »Ali prosim, gospod predstojnik, policaj me je napačno razumel: jaz se pišem namreč Marš.« Kako se je potem ta afera dognala, nam ne poročajo uradni viri.

**Izlet na Mrzlico** napravi 24. t. m. »Slovensko planinsko društvo«. Izletniki se odpeljejo z jutranjim vlakom do Trbovelj, kjer se udeležijo, predno odrinejo na Mrzlico, tudi sv. maše.

**Novo društvo** so ustanovili delavci in delavke tobačne tovarne. »Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tovarni« ima namen, vsestranski podpirati svoje člane ter jim skrbeti za izobrazbo in zabavo. Pravila je vlada že potrdila.

**Kanal mej Donavo in Adrijo.** Inženir Wagenführer na Dunaju, ki ima koncesijo za pripravljalna dela tega kanala je že odredil, da inženirja Maks Huber in Albert Wesselski skoro pričetna s pripravljalnimi deli. Na Kranjskem se bodo ta dela vršila v smeri Vrhnika, Logatec, Spodnja in Zgornja Planina, Strmca in Razdrto.

**Nesreča na sejmu.** Kupčevalca s konji Mih Tomše iz Skopič pri Cerkjah, ki je 12. t. m. prignal več konj na sejm v Veliko Loko, je v trenutku, ko je hotel prepričati kupca, da kobila ne brca, žival tako sunila z zadnjo nogo v trebuh, da je vsled dobljenih ran umrl še isti večer v hiši Ign. Smrekarja, kamor so ga prenesli, ker ni mogel do doma.

**Na živinski semenj v Vel. Loki** so prignali 12. t. m. 537 krav, 682 volov in 216 konj. Kupčija je bila zelo živahna.

**Prve črešnje** so že prišle na goriški trg. Prodajajo jih po 60 do 80 kr. kilo. Jagode prodajajo po 1 gld. 20 kr.

**Požar na pariški razstavi.** Nesreče na pariški razstavi se množe. V torek je nastal v prostorih stavbe za elektriko požar, ki je uničil sprevodne žice.

## Društva.

(Vabilo k zabavnemu večeru.) katerega priredi »Katoliško društvo za mladeniče« v Ljubljani v nedeljo dne 20. maja 1900, točno ob 1/8. uri zvečer v Rokodelskem domu, Komenskega ulice št. 10. — Vspored: 1. Dr. B. Ipavec: »Slovenska pesem«. zbor. 2. »Ilirska tragedija«, deklamacija. 3. D. Jenko: »Što čutiš, Srbine tužni?«, zbor. 4. A. Nedved: »Dijaška«, zbor. 5. Govor. 6. »Dr. Čuden in njegov sluga«. Veseleigrav v štirih dejanjih. 7. Prosta zabava. — Pevske točke izvajajo orgljarški učenci Cecilijinega društva. — Vstopnina: Sedež 1. do 5. vrste 60 h. sedeži 6. do 10. v. 40 h, stojšče 20 h. — Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo.

(Vabilo k majnikovi veselici) katero priredi katoliško bralno društvo na Vrhniki v nedeljo, dne 20. majnika v dvorani »Katol. Doma«, Čisti dohodek je namenjen »Družbi sv. Cirila in Metoda«. Začetek točno ob 7. uri zvečer. — Vstopnina: Sedeži I. vrste 40 kr., II. vrste 30 kr. Stojšče 20 kr. — Predplačila se glede na blagi namen hvaležno vsprejmo. — K obilni udeležbi vabi najljubše odbor.

**Telefonska in brzojavna poročila.**

**Dunaj,** 18. maja. Današnja seja je bila v državnem zboru precej mirna.



Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.